

E L M I C A L E T G A L À C T I C

Propostes didàctiques

El taller de l'humor

Elaborades per Joan Andrés

E L T A L L E R D E L ' H U M O R

D E S C R I P C I Ó

Autors: *Jordi Moreno* i *Paco Moreno*.

Il·lustracions: *Kino Garrido*.

Edicions Bromera/Alzira, 2001

Col·lecció: «EL MICALET GALÀCTIC», núm. 77

Format: 13 × 20,5 cm, 80 pàgs.

Enquadernació en rústica. Impressió en blanc i negre.

Edat: a partir de 10 anys. Sobretot, perquè a partir d'aquesta edat els lectors i les lectores tenen plena capacitat per entendre i gaudir, alhora, del doble sentit que sovint tenen les paraules i són capaços de captar, a més, la ironia dels jocs de paraules i dels acudits que protagonitzen, sens dubte, el contingut d'aquest llibre, especialment recomanat per divertir els lectors més reticents a la pràctica de la lectura.

RESUM ARGUMENTAL

El taller de l'humor és una recepta excel·lent contra l'avorriment. No conta històries a la manera tradicional, però en cada embull de paraules que tant ens costa de pronunciar, en cada endevinalla nova que descobrim, en cada enigma que solucionem, en cada cançoneta que ens ensenyem, en cada somriure que ens proporciona un diàleg absurd o un acudit, hi trobem històries de les de cada dia, d'aquelles que totes i tots vivim a cada moment i que el converteixen en una eina imprescindible per a veure la vida des d'una perspectiva més amable i divertida.

La lectura de cadascun dels vuit capítols en què es divideix és un somriure constant i, per facilitar, més encara si cap, la lectura, els autors acompanyen en tot moment el lector, el porten de la mà fent-li de guia mitjançant breus comentaris explicatius que ajuden

a la comprensió del que trobarà a continuació, l'informen de l'origen d'una cançó popular, l'orienten sobre la dificultat (relativa) de l'embull de paraules que haurà de pronunciar i, fins i tot, donen instruccions per a l'aplicació adequada d'una cançó dins d'un joc o per a la comprensió correcta d'un acudit.

El llibre es converteix, d'aqueixa manera, en un autèntic taller de l'humor i en una eina impagable per a l'escolar que fins ara afirmava que no li agrada llegir perquè diu que els llibres l'avorreixen; o per a aquell altre que diu que no és capaç de fer tasques de creació; i també en un instrument necessari per al professorat, que gràcies a aquest llibre, podrà aconseguir lectors nous més fàcilment.

TEMA I INTERÉS DEL LLIBRE

Encara que un llibre d'humor no sembla el més adequat per a trobar allò que es coneix com a temes transversals que conduïsquen el nostre alumnat cap a una educació en valors, una lectura sense prejudicis ens obrirà un ventall ampli de possibilitats de treball, perquè la realitat és que a *El taller de l'humor* es produeixen situacions de la vida real i experiències del dia a dia. Hi podem trobar, sense ser exhaustius, motius per a desenvolupar temes tan importants com:

- Aplicar la creativitat i l'humor en les relacions entre companys i companyes.
- Fer veure la falsedat d'algunes determinades situacions de la vida i buscar-hi solucions adequades.
- Reconèixer la importància de la saviesa i de la cultura popular en les relacions humanes.
- Treballar en el text valors com la diversitat, el no-sexisme o la no-discriminació.
- Millorar la dinàmica de grups i les relacions personals.

Tanmateix també podem treballar uns altres aspectes més habituals en el nostre quefer diari de l'aula, com ara:

- Millorar les presentacions, la redacció i l'ortografia.
- Tenir present l'ordre i la metodologia en el treball.
- Aprendre diferents tipus d'estils en els escrits de caràcter humorístic.
- Aprendre a organitzar l'oci i el temps lliure quan s'ha d'estar, per gust o per obligació, en un espai tancat.

ELS AUTORS

Paco Moreno i Caballero i Jordi Moreno i Caballero són germans, nascuts el 1968 i el 1969, respectivament, a Polinyà de Xúquer (la Ribera Baixa), on actualment també resideixen. El 1998 publiquen el seu primer llibre, *Un melonar en la lluna*, amb el qual enceten la seua faceta humorística que abraça diversos camps de la comunicació: ràdio, televisió i publicacions diverses. Amb els seus llibres intenten actualitzar l'humor valencià tradicional buscant nous camps temàtics i noves formulacions en la forma. També porten a terme una tasca de recopilació i recuperació de les tradicions orals populars. A més, sota el nom d'«Els Bufons» fan interpretacions en viu d'alguns dels seus escrits.

L'IL·LUSTRADOR

Kino Garrido va nàixer a Dénia, la Marina Alta, i durant alguns anys ha treballat com a delineant perspectivista i maquetista en el camp de l'arquitectura. La seua trajectòria professional ha estat vinculada al dibuix des de sempre i ja fa més de deu anys que es va introduir en el món de la il·lustració. Ha fet dibuixos per a diverses editorials valencianes i catalanes, especialment en el camp de les revistes infantils i els llibres de text, tot i que també ha fet dibuixos per a contes, cartells i portades. En aquesta mateixa col·lecció ha il·lustrat *L'autobús d'aniràs i no tornaràs*.

SUGGERIMENTS DIDÀCTICS I METODOLÒGICS

Cal aprofitar el gust per la lectura per a convertir-lo en treball creador i, en aquest sentit, *El taller de l'humor* de segur que proporcionarà als alumnes el plaer lector que haurem de dirigir per tal de convertir-lo en eina de creació literària.

Els suggeriments didàctics i metodològics que us proposem estan pensats per aconseguir aquest plaer. No obstant això, no pretenen ser res més que una simple guia de la multitud d'activitats que es poden fer a partir de la lectura del llibre i, per tant, deixem en mans del professor o professora la facultat d'aplicar, llevar, retallar

o utilitzar parcialment el que li suggerim perquè la seua creativitat, la realitat de la seua classe i la lectura del llibre, de segur que li faran venir al cap una bona quantitat de suggeriments iguals o millors que aquests que a continuació exposarem. Per aquest motiu, les propostes didàctiques d'aquesta col·lecció es presenten separades del llibre, per deixar al criteri de la mestra o del mestre la possibilitat d'usar-les com millor li convinga.

El primer suggeriment que us oferim és que feu una lectura col·lectiva del llibre, tenint en compte que, en aquest cas, la lectura lineal no és l'única possible. Podeu anar llegint els diferents capítols segons les necessitats que tingueu o el tipus de treball que esteu fent en cada moment.

El segon suggeriment és que, aprofitant la diversió que proporciona l'obra, munteu un taller de l'humor amb els vostres alumnes, sobretot si teniu previst organitzar unes jornades dedicades a la lectura i a la creació literària o si, simplement, heu pensat fer alguna activitat relacionada amb l'humor.

Un taller és una activitat en què es crea, i el que s'ha de fer, en primer lloc, és idear l'ambient adequat. Per tant, cal que trieu una paret de la classe o de la biblioteca del centre i hi acosteu un parell de taules o tres que siguem prou grans (poden servir les que hi ha en les biblioteques o en els menjadors escolars), depenent de la grandària de la classe, del nombre d'alumnes que tingueu, etc. A continuació, cobriu el frontal de la paret que heu ocupat amb un paper continu d'un color atractiu i a la part de dalt poseu un rètol amb lletres ben grans que diga: TALLER DE L'HUMOR; a l'espai que quede davall del rètol, poseu un dibuix al·lusiu al tema que treballeu. Si no teniu bona mà per al dibuix i no trobeu cap alumne, professor, professora o amic que us en pugui fer un, una solució pot ser dividir la portada del llibre en vuit parts iguals i anar ampliant-la en la fotocopiadora del centre, fins que trobeu el format adequat. Una vegada aconseguit, s'acolorix cada part i finalment s'ajunten apegant-les sobre el paper que heu triat com a fons del taller.

A la part de baix del cartell enganxareu, ben a la vista, diversos textos amb les recomanacions necessàries per a dur endavant, de manera ordenada, la feina creadora. Així, un podria ser un text instructiu que explicara diverses maneres de crear una endevinalla; un altre mostraria la millor manera de pensar i fer un embull de paraules o quins passos s'han de seguir per a crear jocs de paraules,

etc. També podeu incloure, a manera d'exemple, acudits i diversos models de diàlegs absurds.

El taller es dividirà en tres espais ben diferenciats col·locats en una continuació de l'altre. En el primer, que podem retolar amb el nom de MAGATZEM, hi haurà una caixa on estaran barrejats els materials necessaris per a la creació. Hi haurà, per exemple, utensilis que podran ser objecte d'endevinalla (un llapis, un barret, una ceba, una creïlla...), vinyetes mudes per a crear acudits, paper, retoladors, paper d'enganxar, etc. El segon espai serà el de la creació, un lloc de treball amb el seu rètol, que podria ser TAULA DEL CREADOR. El tercer espai serà el dels productes acabats. Hi col·locarem un panell amb diversos compartiments, que podeu fabricar amb capses de sabates ajuntades, i en cada compartiment es pot posar un cartell que diga: endevinalles, acudits, embulls de paraules, diàlegs absurds...

Quan tot estiga a punt, organitzeu la classe perquè, per torns, tots els alumnes passen pels diferents espais del taller i en fan els treballs. Una vegada han passat tots i totes es reuneix l'assemblea de la classe, es trauen els productes acabats dels diferents compartiments, es lligen i es comenten.

Si l'activitat us ha resultat suficientment productiva, es pot muntar una exposició amb tots els treballs elaborats o també es pot fer una selecció d'aquells que us semblen més aconseguits (heu de procurar que la tria siga representativa de la classe), preparar unes il·lustracions adients que acompanyen els textos i fer-ne una publicació col·lectiva.

Cal dir que aquest taller pot servir, si s'organitza adequadament, tant per al segon i tercer cicle de Primària com per al primer cicle d'ESO.

Si l'alumnat s'ha entrenat fent les activitats que li hem preparat en aquestes propostes didàctiques i el motivem adequadament, de segur que el taller obtindrà el seu propòsit: aconseguir que els nostres alumnes aprenguen divertint-se.

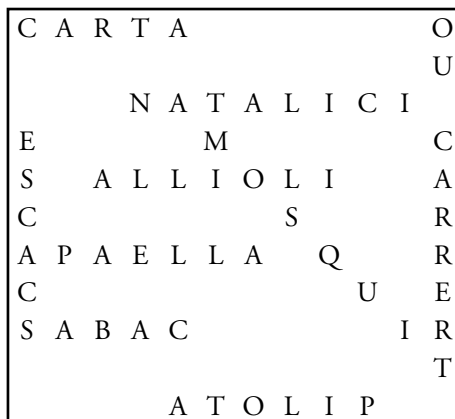
Possible solució a l'exercici 3:

Carme coca / conta contes / canta cobles / conta contes / Carme coca.

Solució a l'exercici 8:

Narcís	Jardiner
Lleó	Veterinari
Romà	Arqueòleg
Òscar	Actor

Solució a la sopa de lletres de l'exercici 9:

Solució a l'exercici 10:

el mirall o l'espill.

Possible solució a l'exercici 12:

....., de de

Estimats i ,

Em dic i estic molt content d'haver llegit aquest

 tan divertit.

A molts dels meus i l'han llegit també i ho han passat pipa.

Com us vénen al cap unes tan divertides? M'he assa-

bentat que viviu al de Polinyà. Jo tinc uns oncles en aquest poble i la pròxima setmana he d'anar a veure'ls. Podria anar

a visitar-vos? Si és així, escriviu-me una o truqueu-me per

. El meu és el

Esperem que ens vegem prompte i ens contarem històries divertides.

(Signatura)

PROPOSTES DE TREBALL*

(MATERIAL FOTOCOPIABLE)

* L'editor autoritza la reproducció d'aquestes *Propostes de treball* amb finalitats didàctiques, però recorda que no es permet la reproducció, per fotocòpia o altres mitjans, del llibre a què es refereixen aquestes propostes.

A) FITXA DE LECTURA

TÍTOL DE L'OBRA:
AUTORS:
IL·LUSTRADOR:
EDICIONS BROMERA
COL·LECCIÓ Núm.:

1. A l'hora de triar un títol per al llibre, els autors van fer una enquesta entre els seus amics i coneguts per a demanar-los l'opinió. Els noms que els van suggerir van ser: *Jolic-joc*, *L'humor és fàcil*, *Vuit maneres d'evitar el mal humor*, *Cadascú es diverteix com pot* i *Humor per a parar un tren*. No obstant això, els autors no els han fet cas i han elegit el títol *El taller de l'humor*. Creus que l'han encertat? Per què?

.....
.....

2. Al llibre trobaràs vuit capítols. Escribeu, al costat de cadascun, una frase on n'expliqueu el contingut. Fixa't en l'exemple.

Embulls de paraules: *Frases amb paraules de pronunciació difícil*.
Cobles divertides:

Jocs de paraules:

El conte que mai s'acaba:

Diàlegs absurds:

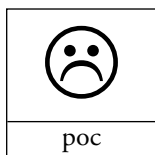
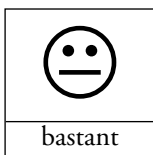
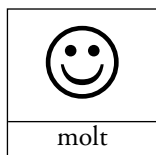
Jugar amb els noms propis:

Endevinalles:

Acudits:

.....

3. Ara, col·loca al final de cada frase de l'exercici anterior una d'aquestes tres imatges segons si el capítol t'ha agradat molt, bastant o poc.

Quan hages acabat, pinta de roig la imatge que has col·locat sobre el capítol que trobes més divertit, i de marró, la que estiga sobre el capítol que trobes menys divertit.

B) ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES

1. Mira atentament aquest dibuix i després explica amb les teues paraules què representa. Conta-ho de manera graciosa i no t'oblides d'usar nexes temporals com *primerament*, *després*, *a continuació*, *etc.*, per aconseguir una narració ordenada.

2. Seguint el model de l'embull de paraules núm. 5, intenta allargar aquest tantes línies com sigues capaç.

El trompetista es vol destrompetitzar

3. Ara fixa't en l'embull núm. 10. T'has adonat que totes les paraules comencen per *p*? Series capaç de completar el que et proposem amb paraules que comencen per *c*? Prova-ho.

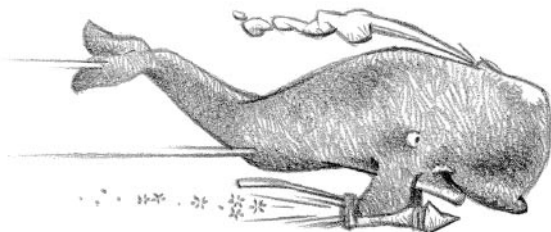
Pepa penya	Carme
pela pipes	conta
pica pinya	canta
pela pipes	conta
Pepa penya	Carme

4. Les cobles absurdes resulten molt gracioses. Posa en marxa els teus dots d'escriptor i completa la cobla núm. 1 seguint l'exemple de la núm. 2.

Avel·lí planta un pi	Avel·lí planta un
a la porta d'un convent.	a la porta d'un
Cau una pinya	Cau una
i li trenca una dent.	i li trenca una

T'ha agradat? Ara completa aquesta altra:

Una gallina en pijama	Una en
munyia un elefant.	munyia un
I vaig veure l'altre dia	I vaig veure
una balena volant.	una

5. Les cançons populars són l'expressió de la saviesa popular. Explica, amb les teues paraules, què ens ensenya la cançó popular núm. 3 de la pàgina 21.

.....

.....

Si l'has compresa, no tindràs dificultat per a completar aquesta altra de Caliu:

«En aquest món tot pot ser»,
va dir Caliu.
«Menys que un calamar
visca fora de

6. Després de fer les activitats anteriors, l'ofici d'escriptor humorístic no deu tenir secrets per a tu. Demosta-ho continuant aquest joc de paraules:

—No hi ha boda?
—Sí, neboda.
—Qui es casa?
—La Tomasa.
—I amb qui?
—Amb Martí.
—I el capellà?
—Ve demà.

—

—

—

—

7. Els autors juguen amb els noms propis i els oficis. Nosaltres continuarem el joc. Amb quin ofici relacionaries els noms següents?

Romà	Narcís
Òscar	Lleó

8. Al llibre hi ha un bon grapat d'endevinalles. Les solucions a les deu primeres estan en aquesta sopa de lletres. No t'encantes i afanya't a troba-les.

C	A	R	T	A	D	B	M	K	O	P	O
Z	X	C	D	R	T	H	J	O	M	H	U
Q	D	B	N	A	T	A	L	I	C	I	B
E	D	X	M	R	M	O	G	W	R	A	C
S	O	A	L	L	I	O	L	I	V	Y	A
C	F	Y	J	V	P	A	S	X	G	B	R
A	P	A	E	L	L	A	C	Q	S	I	R
C	M	D	G	I	U	T	R	C	U	A	E
S	A	B	A	C	A	Z	E	V	U	I	R
H	T	D	M	Z	Y	W	Q	F	J	N	T
O	H	V	T	A	T	O	L	I	P	W	G

9. Ximet, el protagonista dels acudits, t'envia aquest missatge. Si vols conèixer-ne el contingut, endevina aquesta endevinalla i tindràs l'instrument que et fa falta per a desxifrar-lo.

MISSATGE SI EL MISSATGE VOLS DESXIFRAR UN MIRALL TROBARÀS A FALTAR
SOLUCIÓ Lluent com una espasa pla com la mà. Si al davant li poses res, t'ho torna al revés.

10. Inventa una endevinalla per a cadascun d'aquests objectes.

.....

.....

.....

.....

11. A quin acudit correspon aquesta il·lustració? Escribeu-lo.

.....

.....

.....

.....

.....

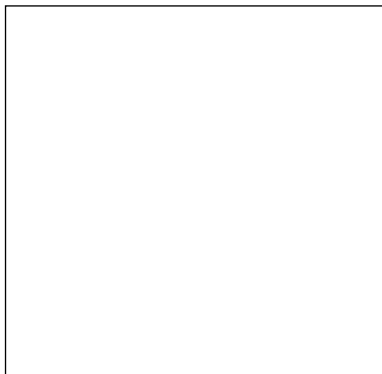
Ara pensa i dibuixa una il·lustració per a aquest altre.

Col·loqui de dues serps pitó.

—Tu saps si som verinoses?

—Per què ho dius?

—Perquè m'he mossegat la llengua.

12. Vols felicitar els autors per haver escrit un llibre tan entretingut. Per a això, res millor que enviar-los una carta. Però cal que no siga una carta avorrida. Reescriu la que et proposem substituint les paraules subratllades per un dibuix.

....., de de

Estimats Jordi i Paco,

Em dic i estic molt content d'haver llegit aquest llibre tan divertit.

A l'escola molts dels meus amics i amigues l'han llegit també i ho han passat pipa.

Com us vénen al cap unes idees tan divertides? M'he assabentat que viviu al poble de Polinyà. Jo tinc uns oncles en aquest poble i la pròxima setmana he d'anar a veure'ls. Podria anar a visitar-vos? Si és així, escriviu-me una carta o truqueu-me per telèfon. El meu número és el

Esperem que ens vegem prompte i ens contarem històries divertides.

(Signatura)

13. Els autors d'aquest llibre l'han pogut escriure perquè moltes persones majors i no tan majors, els han ajudat contant-los embulls de paraules, cançons populars, jocs de paraules, acudits, cançons de joc o cobles divertides que ells havien après quan eren menuts. De segur que entre els membres de la teua família, amics, coneguts i altres persones del teu poble o barri hi ha algú que en sap. Tu pots ajudar els autors enviant-los allò que arplegues que consideres interessant. Si t'agrada la idea, escriu-los a aquesta adreça:

JORDI I PACO MORENO CABALLERO
C/ Pizarro, núm. 16
46688 POLINYÀ DE XÚQUER

